

Sygnatura akt: V GC 213/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 08 czerwca 2020r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu, V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Protokolant: sekr. sąd. Anna Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 08 czerwca 2020r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: **K. P.**

przeciwko: (...) **z siedzibą w G.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w G. na rzecz powoda K. P. kwotę 3.670,53 zł (trzy tysiące sześćset siedemdziesiąt złotych 53/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 04 lutego 2020r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,
3. oddala wniosek pozwanej (...) z siedzibą w G. o rozłożenie zasądzonej należności na raty,
4. zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w G. na rzecz powoda K. P. kwotę 1.117,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 917,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Sygn. akt V GC 213/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu Rejonowego w Kaliszu V Wydziału Gospodarczego w dniu 11 października 2019 r. (data wpływu) powód K. P. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika domagał się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwana (...) z siedzibą w G. ma zapłacić mu kwotę 3.670,53 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 20 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wykonał na rzecz pozwanej usługę transportową, za którą obciążył go fakturą VAT na kwotę ustaloną w zleceniu, z terminem płatności określonym na dzień 18 sierpnia 2018 r. Podniósł, że pismem z dnia 10 września 2018 r. wezwał pozwaną do zapłaty, jednakże pozwana nie uregulowała żądanej należności.

W dniu 17 października 2019 r. w sprawie V GNC 5651/19 Sąd Rejonowy w Kaliszu

w osobie Referendarza Sądowego wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym uwzględnił żądanie pozwu.

Z przedmiotowym rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana spółka i dnia 17 grudnia 2019 r. (data wpływu) wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym zaskarżyła go w całości wnosząc o oddalenie powództwa w całości, rozłożenie dochodzonej należności na 24 miesięczne raty oraz nieobciążanie kosztami procesu w oparciu o art. 102 kpc.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana zakwestionowała roszczenie co do zasady i co do wysokości, zaprzeczając wszelkim twierdzeniom pozwu w zakresie, w jakim nie przyzna ich wyraźnie. Podniosła, że płatność za wykonaną przez powoda usługę miała nastąpić w ciągu 60 dni od daty otrzymania poprawnie wystawionej faktury VAT i 2 sztuk oryginalnego CMR z podanymi w polu nr 16 jej danymi. Wskazała, że w dokumencie CMR, który został dołączony do pozwu nie zostały wpisane te dane, co spowodowało, że nie rozpoczął biegu 60 dniowy termin płatności. Pozwana podniosła, że powód nie wykazał również, żeby w terminie określonym w zleceniu wysłał jej fakturę VAT. Uzasadniając wniosek o rozłożenie dochodzonej należności na raty wskazała, że jej sytuacja finansowa, a w szczególności otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie pozwala na jednorazową spłatę należności, gdyż w związku z prowadzonymi egzekucjami ma zajęte rachunki bankowe.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 19 marca 2020 r. (data wpływu) powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Nadto wniósł o oddalenie wniosku pozwanej o rozłożenie zasądzonej należności na raty wskazując, że pozwana nie udowodniła swojej trudnej sytuacji majątkowej, a takie rozdrobnienie roszczenia narazi go na straty.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód K. P. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w L. w oparciu o wpis do (...). Pozwana (...) z siedzibą w B. jest wpisana Krajowego Rejestru Sądowego po numerem (...).

(fakty bezsporne).

Na podstawie zlecenia transportowego nr 32/06/19 z dnia 18 czerwca 2019 r. pozwana zleciła powodowi wykonanie usługi transportowej na trasie P. (Polska) – B. (Niemcy). Załadunek miał się odbyć w dniu 18 czerwca 2019 r. w P., zaś rozładunek w dniu 19 czerwca 2019 r. w B.. W zleceniu określono wysokość stawki za usługę transportową na kwotę 700,00 euro netto. Strony ustaliły, że fracht będzie płatny w PLN według średniego kursu NBP z dnia załadunku. Termin płatności został określony na 60 dni od otrzymania poprawnie wystawionej oryginalnej faktury oraz oryginalnego listu CMR (2 sztuki) z wpisanymi w polu nr 16 danymi firmy: (...). B. ul. (...), (...)-(…) G. lub WZ oraz L. potwierdzonego przez odbiorcę, że towar został dostarczony (wyraźna pieczęć i podpis). Natomiast termin dostarczenia dokumentów strony ustaliły na 14 dni, przy czym niedosłanie ich w tym terminie miało skutkować wydłużeniem terminu płatności do 90 dni.

(dowód: zlecenie transportowe k. 12).

Usługa transportowa została wykonana zgodnie ze zleceniem. Na liście przewozowym odbiorca poświadczył podpisem i pieczęcią firmową, iż otrzymał przesyłkę. W polu nr 16 listu przewozowego CMR jako przewoźnik figuruje powód.

(dowód: międzynarodowy list przewozowy CMR k. 13).

Za wykonany przewóz powód wystawił pozwanej w dniu 19 czerwca 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 3.670,53 zł brutto. Jako formę płatności wskazano przelew, zaś termin zapłaty określono na dzień 18 sierpnia 2019 r. W treści faktury została wpisana wartość usługi określona w zleceniu, tj. 700,00 euro, numer zlecenia, wskazany w zleceniu numer rejestracyjny samochodu wykonującego przewóz, trasa oraz data załadunku. Wskazano, że jej wartość została obliczona na kursu NBP z dnia 18 czerwca 2019 r.

(dowód: faktura VAT k. 14).

Faktura została nadana na adres pozwanej wskazany w zleceniu wraz kompletem uzgodnionych dokumentów.

(dowód oświadczenie powoda k. 61).

Wobec braku zapłaty pismem z dnia 10 września 2019 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 3.670,53 zł tytułem niezapłaconej faktury VAT nr (...) w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania pod rygorem zamieszczenia informacji o nieuregulowanym zobowiązaniu w Krajowym Rejestrze Długów. Wezwanie doręczone pozwanej w dniu 12 września 2019 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 15, potwierdzenie odbioru przesyłki pocztowej k. 16).

Pozwana nie uregulowała dochodzonej przez powoda należności.

(fakt bezsporny).

Postanowieniem z dnia 09 maja 2019 r. wydanym w sprawie V GReu 1/19 Sąd Rejonowy w Kaliszu V Wydział Gospodarczy uchylił układ przyjęty w przyspieszonym postępowaniu układowym pozwanej na zgromadzeniu wierzycieli w dniu 17 listopada 2017 r.

(dowód: postanowienie k. 63).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych przez powoda do akt.

Sąd uznał je w całości za wiarygodne. Ich autentyczność oraz prawdziwość stwierdzonych w nich faktów nie budziła jego wątpliwości, nadto nie zostały zakwestionowane przez strony procesu (art. 230 kpc).

Na rozprawie w dniu 08 czerwca 2020 r. Sąd pominął dowód z przesłuchania stron, albowiem prawidłowo wezwane na termin do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z ich przesłuchania i skutków z art. 6 kc nie stawiły się i nie usprawiedliwiły swojej nieobecności.

Sąd zważył, co następuje:

Spór stron powstał w oparciu o umowę przewozu międzynarodowego. Na jej podstawie powód domagał się zapłaty za wystawioną w dniu 19 czerwca 2019 r. faktury VAT nr (...).

Zgodnie z treścią art. 1 Konwencji z dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238)

o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) Konwencję stosuje się do wszystkich umów o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia

w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Zaś w myśl art. 774 kc przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zatem to do osoby występującej

z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (por. wyrok SN z dnia 19 listopada 1997 r., I PKN 375/97). Obowiązek

przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r. I CKU 45/96). Innymi słowy na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. W myśl art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (tak uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99; wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98; postanowienie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00).

Przepisy art. 6 kc i art. 232 kpc wskazują, iż to na stronach ciąży obowiązek wykazywania swoich twierdzeń. Rola Sądu w zakresie dowodzenia w postępowaniu cywilnym procesowym, sprowadza się – co do zasady – jedynie do oceny złożonego przez strony materiału dowodowego, o ile jest on dopuszczalny i zawnioskowany w należyty terminie.

Zaznaczyć należy, iż dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialno-prawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności

w sferze dowodowej – Sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Jedynie od woli strony zależy, jakie dowody zostaną przez sąd przeprowadzone. Przeciwnie stronie natomiast – co wynika z art. 6 kc – skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy. Fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych

z nimi związanych, co ostatecznie może prowadzić do przegrania procesu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 09 lipca 2009 r. sygn. akt III CSK 341/2008 i co nie budzi wątpliwości w praktyce orzeczniczej, twierdzenie pozwanego, że zaprzecza wszystkim twierdzeniom strony przeciwnej nie jest skuteczne. Fakty i dowody związane

z konkretnymi okolicznościami, z którymi pozwany się nie zgadza, powinien on wskazać, jeżeli ma to służyć obronie jego racji, powinien się on ustosunkować do twierdzeń strony powodowej, czego w niniejszym postępowaniu bezsprzecznie pozwana nie uczyniła. Zaprzeczenie wszystkiemu nie jest więc skuteczne i nie powoduje, że wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sporu fakty stają się sporne i jako takie wymagają dowodu. Strona pozwana pragnąc zaprzeczyć twierdzeniom pozwu winna więc poza ogólnikowym stwierdzeniem, że powód nie udowodnił swojego roszczenia, podnieść także kontrargumenty wskazujące, co jest przyczyną rzeczonego zaprzeczenia, a co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Nadto, jak wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r. (sygn. akt II CSK 22/07) każda ze stron jest obowiązana do złożenia zgodnych z prawdą wyjaśnień odnośnie okoliczności sprawy i oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności faktycznych (art. 3 kpc i art. 210§2 kpc). Obowiązek ten aktualizuje się zwłaszcza w sytuacji, gdy przedmiotem twierdzeń jednej ze stron są liczne okoliczności. Strona powinna wówczas wypowiedzieć się szczegółowo co do konkretnych twierdzeń strony przeciwnej, zaś zaniechanie strony w tym zakresie daje Sądowi możliwość skorzystania z uprawnienia przewidzianego w art. 230 kpc, zgodnie z którym gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, Sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Obowiązek wypowiedzenia się co do twierdzeń strony przeciwnej i przytoczenia własnych twierdzeń co do okoliczności faktycznych na poparcie swojego stanowiska ma na celu zakreślenie kręgu okoliczności spornych i bezspornych między stronami, co z kolei decydująco wpływa na kierunek prowadzenia ewentualnego postępowania dowodowego.

Należy więc przyjąć, że w sytuacji, gdy jedna ze stron zaprzecza określonym twierdzeniom strony przeciwnej, powinna to uczynić w sposób wyraźny, a w sytuacji, gdy twierdzenie strony przeciwnej poparte jest określonymi dowodami, zaprzeczenie powinno być uzupełnione ustosunkowaniem się do tych dowodów. Tylko takie zaprzeczenie twierdzeniom strony przeciwnej czyni zadość obowiązkowi wynikającemu z art. 210§2 kpc. Powyższe wynika stąd, że w procesie cywilnym kluczowym zagadnieniem jest określenie, które fakty są między stronami sporne, a w konsekwencji wymagające udowodnienia. Stąd też nie można składając sprzeciwu od nakazu zapłaty twierdzić, że nie zgadza się z pozwem, gdyż powód nie udowodnił swojego roszczenia. Fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi pozwany nie zgadza się, powinien on bowiem wskazać, jeśli ma to służyć obronie jego racji.

Zatem zgodnie z powyższą regułą powódzie ciążył obowiązek wykazania zawarcia umowy przewozu, jej treści oraz samej realizacji, na podstawie której powstało zobowiązanie pozwanej spółki. Na poparcie swojego stanowiska powód zaoferował zlecenie transportowe, list przewozowy CMR, fakturę VAT, wezwanie do zapłaty wraz z dowodem jego doręczenia oraz własne oświadczenie.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana spółka zakwestionowała roszczenie co do zasady i co do wysokości. Nie kwestionowała jednak faktu zawarcia z powodem umowy przewozu, jej wykonania, wysokości żądanego frachtu, ani otrzymania wezwania do zapłaty. Podniosła jedynie, że płatność za wykonaną przez powoda usługę miała nastąpić w ciągu 60 dni od daty otrzymania poprawnie wystawionej faktury VAT i 2 sztuk oryginalnego CMR z wpisanym w polu nr 16 jej danymi, zaś w dokumencie CMR, który został dołączony do pozwu nie zostały wpisane te dane, co spowodowało, że nie rozpoczął biegu 60 dniowy termin płatności. Pozwana wskazała również, iż powód nie wykazał, żeby w terminie określonym w zleceniu wysłał jej fakturę VAT.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że faktura VAT ma walor dokumentu prywatnego (art. 245 kpc), może jedynie dowodzić, iż osoba, która ją podpisała, złożyła oświadczenie w niej zawarte, jednakże stanowi powszechnie przyjęty dokument rozliczeniowy. Jej doręczenie umożliwia dłużnikowi podjęcie czynności mających na celu sprawdzenie, czy świadczenie jest zasadne tak co do zasady, jak i co do wysokości. Umożliwia też podjęcie czynności finansowych zmierzających do spełnienia świadczenia. Faktura, jako dokument rozrachunkowy, nie stanowi dowodu wykonania umowy w sposób uzasadniający żądane wynagrodzenie. Z punktu jednak widzenia zasad doświadczenia życiowego powszechnie znanym jest, iż w kontaktach handlowych pomiędzy przedsiębiorcami, szczególnie w zakresie sprzedaży towarów, na potwierdzenie dokonanej transakcji wystawiane są faktury służące obu stronom do rozliczeń. Często samo wystawienie faktury zastępuje sporządzanie umów na piśmie. Podkreślić należy, iż dla ważności umowy przewozu nie jest wymagana żadna forma szczególna. Strona może zatem wszelkimi środkami dowodowymi wykazać łączący ją stosunek prawny. Jednym z takich dowodów są faktury VAT, których obowiązek wystawienia wynika z przepisów prawa podatkowego w przypadku sprzedaży pomiędzy przedsiębiorcami. Nadto, co istotne, nie ma wśród informacji, które koniecznie muszą być zawarte na fakturze, aby stanowiła ona ważny dowód księgowy, wzmianki, aby podpis był wymagany. Można zatem założyć, że faktury pozbawione odręcznego podpisu są poprawne w rozumieniu prawa oraz nie ma podstaw do kwestionowania ich wiarygodności ze względu na te braki.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła nieprawidłowe wypełnienie listu przewozowego CMR przez powoda.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 Konwencji CMR list przewozowy list przewozowy powinien zawierać następujące dane: miejsce i datę jego wystawienia, nazwisko (nazwę) i adres nadawcy, nazwisko (nazwę) i adres przewoźnika, miejsce i datę przyjęcia towaru do przewozu oraz przewidziane miejsce jego wydania, nazwisko (nazwę) i adres odbiorcy, powszechnie używane określenie rodzaju towaru oraz sposób opakowania, a dla towarów niebezpiecznych ich ogólnie uznane określenie, ilość sztuk, ich cechy i numery, wagę brutto lub inaczej wyrażoną ilość towaru, koszty związane z przewozem (przewoźne, koszty dodatkowe, należności celne i inne koszty powstałe od chwili zawarcia umowy do chwili dostawy), instrukcje niezbędne do załatwienia formalności celnych i innych, oświadczenie, że przewóz, bez względu na jakąkolwiek przeciwną klauzulę, podlega przepisom niniejszej Konwencji.

Wskazać w tym miejscu należy, iż wzór listu przewozowego CMR zawiera w rubryce 16 miejsce na określenie przewoźnika: nazwisko lub nazwę, adres i kraj. Na dokumencie przedłożonym przez powoda w tym miejscu znajdują się jego dane, zgodnie z zapisem wzoru. Zaś umieszczenie w tej rubryce danych pozwanej byłoby nieprawdziwe.

Na marginesie tylko należy podnieść, że ewentualna nieprawidłowość listu przewozowego nie wpływa na istnienie, ani na ważność umowy przewozu (art. 4 Konwencji CMR). Niedopuszczalne natomiast jest uzależnienie płatności za wykonaną usługę transportową od treści listu przewozowego. Z uwagi na powyższe Sąd nie podzielił również tego zarzutu pozwanej.

Pozwana odmawiając zapłaty za wykonaną usługę transportową podniosła również zarzut, iż roszczenie powoda jest przedwczesne, gdyż ten nie wykazał, by dokumenty przewozowe zostały jej doręczone.

W tym miejscu podkreślić trzeba, że zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, gdyby pozwana nie otrzymała jakichkolwiek wymaganych dokumentów, zwróciłaby się do powoda o ich przesłanie, o ile miałyby zamiar wywiązać się ze swojego zobowiązania i uiścić wynagrodzenie za wykonaną usługę. Tym bardziej, że pozwana otrzymała również (czego nie kwestionowała) wezwanie do zapłaty należności wynikającej ze spornej faktury VAT. Nie odpowiedziała na nie, ani nie wyjaśniła przyczyn braku zapłaty. Zatem przyjąć należy, iż zarzut niewłaściwego wykonania zobowiązania przez powoda podniesiony w sprzeciwie został sformułowany na potrzeby niniejszego procesu, zaś pozwana nie tylko nie wykazała jego zasadności, ale nawet nie zaoferowała żadnych środków dowodowych w celu jego udowodnienia.

Podkreślić należy, iż przy okazji doręczenia nakazu zapłaty pozwana została pouczona o konieczności powołania w sprzeciwie dowodów na poparcie podnoszonych przez siebie okoliczności pod rygorem ich utraty. Mimo to nie złożyła żadnych wniosków dowodowych ani nie wzięła udziału w rozprawie.

Podkreślić przy tym należy, iż w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana złożyła wniosek o rozłożenie zasądzonej należności na raty. Było to tzw. uznanie niewłaściwe roszczenia, które zachodzi w każdym wypadku wyraźnego oświadczenia woli lub też innego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że uważa on roszczenie za istniejące (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 22 marca 1991 r., I ACr 60/91, OSP 1991/11/282). Uznanie to powinno było zindywidualizowane i określone co do wysokości (por. orz. SN z dnia 23 czerwca 1972 r., CR 142/72, OSN 1973/61) i takie było. Dla skuteczności uznania nie jest wymagana żadna szczególna forma. Może być ono także dorozumiane, np. na skutek częściowego wykonania zobowiązania, uiszczenia odsetek, próśby o odroczenie płatności itd. (por. A. Szpunar, Wpływ uznania roszczenia na bieg przedawnienia, NP 1973, nr 7-8, s. 1004). Czynność taka stanowi oświadczenie wiedzy i jest oświadczeniem nieodwoalnym.

W niniejszej sprawie okoliczności związane z zawarciem umowy i jej wykonaniem nie budziły zatem wątpliwości. Powód wykazał je przedkładając omówione wyżej dokumenty. Wykazał, że pozwana zleciła mu wykonanie przewozu zgodnie z treścią zlecenia, zaakceptowała warunki finansowe, a usługi zostały przez niego wykonane. Tym samym należy mu się wynagrodzenie w wysokości dochodzonej pozwem, o czym Sąd orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła, że zgodnie z zawartym przez strony zleceniem termin płatności faktury wynosi 60 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z kompletem dokumentów przewozowych.

O obowiązku zapłaty odsetek w wysokości ustawowej za opóźnienie w transakcjach handlowych Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 684) zgodnie z którym w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie i wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Jak już wspomiano, pozwana miała uregulować należność z faktury w terminie 60 dni od daty doręczenia faktury wraz z dokumentami przewozowymi. Powód nie przedłożył potwierdzenia doręczenia jej tej dokumentacji. Dlatego też Sąd przyjął, iż pozwana otrzymała jej wraz z odpisem nakazu zapłaty i pozwu, w dniu 02 grudnia 2019 r. Zatem uzgodniony przez strony 60 dniowy termin zapłaty upłynął dnia 01 lutego 2020 r. z uwagi na okoliczność, że była to sobota, pozwana popadła w opóźnienie dopiero we wtorek, 04 lutego 2020 r. (art. 115 kc). Dlatego też Sąd zasądził odsetki od dochodzonego roszczenia od tej daty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie, o czym orzekł w pkt 1 i 2 sentencji wyroku.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana złożyła wniosek o rozłożenie zasądzonej należności na raty. Wskazała, że jej sytuacja finansowa, a w szczególności otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie pozwala jej na jednorazową spłatę należności, gdyż w związku z prowadzonymi egzekucjami ma zajęte rachunku bankowe

Zgodnie z treścią art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Uprawnienie to przysługuje Sądowi w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny lub zdrowotny jednorazowe spełnienie świadczenie przez pozwanego byłoby dla niego niemożliwe do wykonania lub bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowaną szkodę. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne, mogą być jednak także spowodowane działaniem samego dłużnika. Zasądzając świadczenie, Sąd może więc w uzasadnionych przypadkach rozłożyć je na raty, określając dokładnie ich wysokość i czas zapłaty.

Na podstawie art. 320 kpc Sąd nie może modyfikować samego rozstrzygnięcia wynikającego z dokonanych przez siebie ustaleń faktycznych i prawidłowej subsumcji prawnej, lecz może jedynie dostosować treść sentencji orzeczenia do trudności ekonomicznych i finansowych występujących po stronie pozwanego (por. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, Postępowanie rozpoznawcze, tom 1 pod red. T. Erecińskiego, WP Lewis Nexis, Warszawa 2012, wydanie 4 zmienione, s. 609).

Rozłożenie na raty należności na podstawie uprawnienia przewidzianego w treści art. 320 kpc nie eliminuje konieczności uwzględnienia żądania powódki zasądzenia na jej rzecz odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie, sprawia natomiast, że nie przysługują mu odsetki od świadczeń ratalnych za okres pomiędzy wydaniem wyroku a data płatności poszczególnych rat (por. m.in. SN z dnia 22 września 1970 r., III CZP 11/70).

Samo rozłożenie świadczenia na raty nie uchyla więc samego obowiązku płacenia i zasądzenia odsetek za opóźnienie lub zwłokę. Rozłożenie na raty spłaty należności dochodzonej pozwem nie pozbawi powódki uzyskania od pozwanego dodatkowych należności będących konsekwencją naruszenia przez niego warunków umowy. W zasądzonej kwocie mieszczą się bowiem odsetki za nieterminowe uregulowanie ceny za zakupiony przez pozwanego towar.

W niniejszej sprawie Sąd na dzień wyrokowania nie miał podstaw aby ustalić, czy sytuacja majątkowa pozwanej jest na tyle trudna, że uzasadniałaby rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty, bowiem pozwana nie wykazała w żaden sposób (art. 6 kc), że jej twierdzenia zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty odpowiadają rzeczywistości. Pozwana pomimo tego, iż w treści sprzeciwu od nakazu zapłaty domagała się przeprowadzenia dowodu z jej przesłuchania w celu wykazania trudnej sytuacji majątkowej, nie stawiała się na termin rozprawy. Przy czym podkreślić należy, że pozwana została prawidłowo wezwana do osobistego stawiennictwa na termin rozprawy pod rygorem pominięcia dowodu z jej przesłuchania.

Dlatego też Sąd oddalił wniosek pozwanej o rozłożenie zasądzonej należności na raty, o czym orzekł w pkt 3 sentencji wyroku.

O kosztach procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik znajdującą oparcie w art. 98 kpc.

Na koszty te w rozpoznawanej sprawie złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 200,00 zł obliczona zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. tj. z 2020 r., poz. 755 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego powoda w kwocie 900,00 zł obliczone zgodnie z §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa wynikająca z art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana złożyła wniosek o nieobciążanie jej kosztami procesu.

Stosownie do treści art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis nie precyzuje pojęcia „szczególnie uzasadnionych wypadków”, więc ich kwalifikacja należy do Sądu, który uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy, powinien się kierować własnym poczuciem sprawiedliwości. Do kręgu okoliczności branych przez Sąd pod uwagę przy ocenie przesłanek z art. 102 kpc należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i te, które dotyczą stanu majątkowego i sytuacji życiowej stron (por. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, Postępowanie rozpoznawcze, tom 1 pod red. T. Erecińskiego, WP Lexis Nexis, Warszawa 2016, s. 268).

Sąd nie znalazł w przedmiotowej sprawie podstaw do zastosowania dobrodziejstwa przepisu art. 102 kpc, jak chciała tego pozwana. W doktrynie przyjmuje się, że przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu i jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on wprawdzie pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia jednak ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, Sądowi (por. m.in. postanowienie SN z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366). Do okoliczności branych pod uwagę przez Sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Pozwana, o czym była mowa wyżej, takich okoliczności nie wykazała. Przy czym za judykaturą uznać należy za sprzeczne z zasadą słuszności wyrażoną w art. 102 kpc żądanie zapłaty kosztów procesu zgłoszone przez stronę wygrywającą, która swoim niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem doprowadziła do zainicjowania procesu i powstania kosztów związanych z jego prowadzeniem (por. postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 1981 r., II CZ 98/81, OSNC 1982, nr 2-3, poz. 36). Taka sytuacja w ocenie Sądu w niniejszym postępowaniu nie miała miejsca. Powód przed wytoczeniem powództwa kontaktował się z pozwaną i wzywał ją do dobrowolnej zapłaty należności. Obciążenie pozwanej zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, całością kosztów procesu w okolicznościach niniejszej sprawy jest również zgodne z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego, gdyż przedmiotowa sprawa nie ma także np. precedensowego charakteru.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.117,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 917,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzekł w pkt 4 sentencji wyroku.

sędzia Katarzyna Górna-Szuława